

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาลานวัฒนธรรมหมู่บ้านนาอ้อ จังหวัดเลย เพื่อการท่องเที่ยว: มิติด้านศักยภาพของพื้นที่

Policy Recommendations for Adaptive Use of Cultural Park in Na-or Village, Loei Province for Tourism: Area Potential Aspect

ชญญรตา จินดานุรักษ์¹ อรอนงค์ มูลมา¹ สัญชัย เกียรติทรงชัย² รมัสสา ชาตีกุล²
E-mail: sankiet@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาลานวัฒนธรรมหมู่บ้านนาอ้อ จังหวัดเลยเพื่อการท่องเที่ยว: มิติด้านศักยภาพของพื้นที่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาลานวัฒนธรรมหมู่บ้านนาอ้อเพื่อการท่องเที่ยวในมิติด้านศักยภาพของพื้นที่ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนาอ้อ จำนวน 11 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลจากการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาลานวัฒนธรรมนาอ้อเพื่อการท่องเที่ยว 5 ด้าน ได้แก่ 1) สิ่งดึงดูดใจ ควรปรับปรุงภูมิทัศน์ และจัดกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรม 2) สิ่งอำนวยความสะดวก ควรปรับปรุงสุขา ที่จอดรถ ศูนย์บริการข้อมูล และการจราจรเพื่อความปลอดภัย 3) ด้านความสามารถในการเข้าถึง ควรจัดทำป้ายให้ชัดเจน และระบบขนส่งภายในบริเวณหมู่บ้านเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว 4) ด้านกิจกรรม ควรให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมสะท้อนวิถีชีวิตชุมชน และ 5) ด้านที่พัก ที่พักส่วนใหญ่เป็นโฮมสเตย์ โดยมีชมรมโฮมสเตย์ของหมู่บ้านที่ได้มาตรฐานแล้ว

คำสำคัญ: การพัฒนา ลานวัฒนธรรม หมู่บ้านนาอ้อ

Abstract

The research, titled 'policy recommendations for adaptive use of cultural park in Na-or village, Loei province for tourism: area potential aspect' aimed at proposing policy recommendations for adaptive use of the cultural park in Na-or village for tourism. A semi-structured interview was adopted with 11 local governors and villagers. Collected data were analyzed by content analysis. There were 5 aspects in developing the cultural park in Na-or village for tourism: 1) attraction: landscape adjustment, cultural activity events; 2) amenities: adjustment of toilet, parking lot, tourist information center, and traffic within the village; 3) accessibility: clear and informative signs, and transportation within the village for tourists; 4) activity: a collaboration between villagers and related local authorities to create activities reflecting the villagers' way of life; and 5) accommodation: there are standard homestays provided.

Keywords: development, cultural park, Na-or village

ความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันการท่องเที่ยวในประเทศไทยมีหลากหลายทางเลือก นักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับการท่องเที่ยวแบบทางเลือก (Alternative tourism) ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health tourism) การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure tourism) การท่องเที่ยวชุมชน (Community-based tourism) การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ (Ethnic tourism) การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive travel) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical tourism) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Litho tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine eco-tourism) การท่องเที่ยวชนบท (Rural tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco tourism) การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable tourism) การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological tourism) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport tourism) การท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว (Long stay tourism) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม (Agro tourism) และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural tourism) (วาริชต์ มัธยมบุรุษ, 2556)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ การนำเอาวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นมาเป็นจุดขายและเป็นเสมือนเครื่องมือในการดึงดูดนักท่องเที่ยว (กาญจนา แสงลิ้มสุวรรณ, 2555) ซึ่งปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยให้ความสนใจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก ในเรื่องของกรที่เข้ามาศึกษาหาความรู้

¹ นักศึกษาลัทธิศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

และเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม สัมผัสวิถีชีวิตชุมชน เน้นบอกเล่าเรื่องราววิถีชีวิตที่มีมาแต่อดีต การให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์และการให้คุณค่าของสังคม รวมไปถึงการจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก โดยใช้อัตลักษณ์ของวัฒนธรรมมาเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ความพักผ่อนหย่อนใจ ออกจากโลกแห่งความวุ่นวายวิถีชีวิตคนเมือง แล้วได้มาเพลิดเพลินกับวัฒนธรรม และนำไปเป็นความรู้ได้อีกด้วย โดยเฉพาะในจังหวัดเลย ซึ่งขึ้นชื่อว่าเป็นจังหวัดที่ติดอันดับที่ 6 ของโลก ที่มีการค้นหาของนักท่องเที่ยวมากที่สุด (ผู้จัดการออนไลน์, 2559) ซึ่งจังหวัดนั้นเป็นจังหวัดที่เพียบพร้อมไปด้วยการท่องเที่ยวหลายรูปแบบ ทั้งทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูกระดึง ทางวัฒนธรรมประเพณี ได้แก่ ประเพณีผีตาโชน อำเภอด่านซ้าย ทางชาติพันธุ์ ได้แก่ หมู่บ้านวัฒนธรรมไทดำ และหมู่บ้านวัฒนธรรมนาอ้อ

หมู่บ้านวัฒนธรรมนาอ้อ เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวต้นแบบที่ได้รับการรับรองการบริหารเทศบาลดีเด่น ภายในหมู่บ้านได้จำลองบ้านโบราณ โดยจัดทำเป็นลานวัฒนธรรมที่แสดงถึงวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนนาอ้อ เป็นสถานที่จัดงานบุญประเพณีบุญข้าวจี ซึ่งเป็นประเพณีที่สำคัญและสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน (ก้าน ฤกษ์วงษ์, 2559 สัมภาษณ์) นอกจากนี้ยังมีบ้านพักโฮมสเตย์ไว้ให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาวิถีชีวิตของชาวนาอ้อ มีธรรมชาติที่สวยงาม และมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวอยู่ต่อเนื่อง จากการสำรวจพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมภายในหมู่บ้านนาอ้อแล้วนั้น ผู้วิจัยพบว่า ลานวัฒนธรรมซึ่งเป็นลานที่ไว้รองรับนักท่องเที่ยว ไว้ใช้จัดงานในช่วงเทศกาลบุญข้าวจีและบ้านโบราณ จะมีการพัฒนาซ่อมแซมหรือปรับปรุงก็ต่อเมื่อทางเทศบาลได้จัดงานประจำปีประเพณีบุญข้าวจีเท่านั้น หลังจากเสร็จงานประเพณีบุญข้าวจี ในส่วนของบ้านโบราณและลานวัฒนธรรมที่จำลองก็ไม่ได้มีการดูแลรักษาหรือพัฒนาให้ดีขึ้น มีความผูกพันไปตามกาลเวลาและถูกปล่อยทิ้งไว้ ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์จากงบประมาณที่ได้ลงทุนไปแล้วยังไม่คุ้มค่า ทั้งๆที่สามารถนำมาสร้างประโยชน์ทั้งในมิติเศรษฐกิจ และสังคมของชุมชนได้

ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าควรมีการศึกษาเพื่อหาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาลานวัฒนธรรมหมู่บ้านนาอ้อเพื่อจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจได้เข้ามาเรียนรู้และสัมผัสวิถีชีวิต นอกจากนี้จะเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมแล้วยังเป็นที่มาของการสร้างรายได้เข้าสู่ชุมชนที่เกิดจากการค้าขายและการบริการให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ พร้อมกันนี้ยังส่งผลให้คนในชุมชนไม่ต้องไปทำงานทำในต่างถิ่น ซึ่งสิ่งที่ตามมาแล้วแต่เป็นประโยชน์ต่อผู้คนในชุมชนทั้งสิ้น ทั้งนี้ตัวชุมชนเองก็ต้องรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองไว้ไม่ให้แปรเปลี่ยนไปตามกระแสของสังคมอีกทางหนึ่งด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาลานวัฒนธรรมหมู่บ้านนาอ้อ จังหวัดเลยเพื่อการท่องเที่ยวในมิติด้านศักยภาพของพื้นที่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ

2.1 หน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย นายกเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกเทศบาลตำบลนาอ้อ ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้นำคนนโยบาย งบประมาณ และการบริหารจัดการพื้นที่

2.2 ประชาชนที่อาศัยอยู่ใน บ้านนาอ้อ หมู่ที่ 4 ตำบลนาอ้อ อำเภอมือง จังหวัดเลย เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และร่วมรับผลกระทบ และผลประโยชน์จากการใช้พื้นที่โดยตรง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งมีแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในลักษณะเป็นการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างใช้คำถามที่เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อเป็นการเปิดกว้างในการเสนอความคิดเห็นของผู้ตอบคำถาม และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม คือ หน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย นายกเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกเทศบาลตำบลนาอ้อและประชาชนในพื้นที่

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาภาคสนามด้วยแบบสัมภาษณ์จากชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการที่จะพัฒนาลานวัฒนธรรมบ้านนาอ้อ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่กำหนดไว้ในขอบเขตการศึกษาโดยใช้เทคนิคการสุ่ม

แบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยกำหนดคุณลักษณะเป็นผู้ที่ร่วมดำเนินการพัฒนาด้านวัฒนธรรมบ้านนาอ้อ โดยสัมภาษณ์จนข้อมูลซ้ำหรืออิ่มตัวแล้ว จำนวน 11 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และประมวลผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสัมภาษณ์ ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการใช้ประโยชน์จากลานวัฒนธรรมนาอ้อ จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้นำชุมชนและประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านนาอ้อนั้น ผลการศึกษาพบว่า ชาวบ้านในหมู่บ้านนาอ้อ มีความคิดเห็นและความต้องการที่จะพัฒนาด้านวัฒนธรรมนาอ้อแห่งนี้ เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของหมู่บ้านและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มารู้จักหมู่บ้านนาอ้อมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นผลประโยชน์ให้แก่คนในชุมชนซึ่งจะเป็นแหล่งที่มาของรายได้เพิ่มขึ้น โดยสามารถอธิบายได้เป็น 5 ด้าน คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านความสามารถในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านที่พัก และด้านกิจกรรม ซึ่งแต่ละด้านสามารถศึกษาและอธิบายได้ดังนี้

1. ด้านสิ่งดึงดูดใจ

องค์ประกอบผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจในที่นี้ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่นของบ้านนาอ้อ และมีการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดกันมาอย่างเห็นได้ชัด ทั้งความสวยงามของบ้านเก่าที่จัดสร้างไว้ภายในลานวัฒนธรรม ด้วยจุดเด่นต่างๆ เหล่านี้สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชม ประกอบกับคนในชุมชนที่ช่วยกันดูแลและพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ให้ดูดีอยู่เสมอ ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ด้านสิ่งดึงดูดใจของลานวัฒนธรรมนาอ้อ มีข้อมูลสอดคล้องกับประเด็น 3 ประเด็น ดังกล่าวดังนี้

1.1 ควรมีการพัฒนาด้านวัฒนธรรมนาอ้อให้เป็นที่รู้จักโด่งดังมีชื่อเสียง เห็นได้จากบทสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ลานวัฒนธรรมนาอ้อจะได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคนรู้จักมีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากหมู่บ้านจะได้มีชื่อเสียงโด่งดังไปด้วย“ (สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์คนที่ 2, สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์คนที่ 8 และสัมภาษณ์คนที่ 11)

1.2 ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาด้านภูมิทัศน์ ลานวัฒนธรรมนาอ้อควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาด้านภูมิทัศน์อยู่เสมอ เพื่อให้มีความสวยงามแก่นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม เห็นได้จากบทสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ลานวัฒนธรรมนาอ้อแห่งนี้ควรที่จะได้รับการพัฒนาปรับปรุงและดูแลภูมิทัศน์อยู่เสมอ ควรได้รับการดูแลตั้งแต่ระดับชาวบ้าน ชุมชน และทางจังหวัดต้องมีส่วนในการผลักดันแหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักและควรใช้ประโยชน์จากลานวัฒนธรรมแห่งนี้ให้เกิดประโยชน์“ (สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์คนที่ 2, สัมภาษณ์คนที่ 2 และสัมภาษณ์คนที่ 10)

1.3 ควรได้รับพัฒนาด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี ลานวัฒนธรรมนาอ้อควรได้รับการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของหมู่บ้านไว้ เพื่อที่จะไว้เผยแพร่แก่ผู้มาเยี่ยมชมและไว้ให้สืบทอดแก่ลูกหลาน เห็นได้จากบทสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ควรรักษาเอกลักษณ์ประเพณีของหมู่บ้านไว้ ถ้ามีการพัฒนาไม่อย่าให้พัฒนาเปลี่ยนไปจากวิถีชีวิตเดิม อยากรให้มีการสืบทอดไว้ให้รุ่นต่อไปได้ดู รักษาความเป็นบ้านนาอ้อไว้ให้มากที่สุด“ (สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์คนที่ 4, สัมภาษณ์คนที่ 5, สัมภาษณ์คนที่ 7 และสัมภาษณ์ คนที่ 10) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไทยโรจน์ พวงมณี (2559) ที่ระบุว่าควรมีการสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมให้ยั่งยืน

2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

องค์ประกอบผลิตภัณฑ์ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในที่นี้ ได้แก่ สิ่งให้บริการ สิ่งให้ความสะดวกแก่ผู้มาใช้บริการ ในส่วนของลานวัฒนธรรมนาอ้อ จะสามารถแบ่งองค์ประกอบด้านผลิตภัณฑ์ทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

2.1 ด้านสุขา ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ด้านสุขาของลานวัฒนธรรมนาอ้อ พบว่า ยังต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้สะอาด มีจำนวนเพียงพอ และใช้งานได้ดี

“สุขาไม่ได้รับการดูแลอยู่ตลอด มีการปล่อยให้ทรุดโทรม ไม่สะอาดและไม่ปลอดภัย ควรที่จะได้รับการดูแลให้สะอาดและถูกสุขอนามัยมากกว่านี้ ถ้าพัฒนาห้องน้ำจะดีมาก“ (สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์คนที่ 2, สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์คนที่ 4, สัมภาษณ์คนที่ 5 และสัมภาษณ์คนที่ 7) และยังมีความคิดเห็นอีกว่าสุขาไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว สร้างไว้มีจำนวนน้อย บางห้องก็ใช้การไม่ได้และมีการผูกพัน ไม่ได้รับการซ่อมแซม ไฟฟ้าในห้องน้ำไม่มี ควรมีการเพิ่มจำนวนห้องน้ำให้มากขึ้นและควรสร้างสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ (สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์คนที่ 2, สัมภาษณ์คนที่ 4 และสัมภาษณ์คนที่ 9)

2.2 ด้านที่จอดรถ ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ด้านที่จอดรถของลานวัฒนธรรม คือ มีจำนวนเพียงพอ ยกเว้นช่วงมีงานเทศกาล แต่ควรมีการจัดระเบียบ ดูแลให้สะอาด ควรมีที่จอดรถบัส และหลังคาเพื่อบังแดดและฝน (สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์คนที่ 2, สัมภาษณ์คนที่ 7, สัมภาษณ์คนที่ 9 และสัมภาษณ์คนที่ 10)

2.3 ด้านศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ด้านศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวของลานวัฒนธรรมน่าอ้อ มีประเด็นสอดคล้องกับข้อมูลดังกล่าวดังนี้

ในส่วนของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ได้มีการจัดไว้เป็นศูนย์ที่ให้ข้อมูลอย่างเต็มรูปแบบ มีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำและคอยให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว มีการจัดตกแต่งอย่างสวยงามเพื่อพร้อมให้การต้อนรับนักท่องเที่ยว มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลทั้งทางโทรศัพท์ และมีเว็บไซต์ของเทศบาลและมีการจัดอบรมข้อมูลให้กับชาวบ้าน ชาวบ้านจึงพร้อมให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวที่มาสอบถามข้อมูลและเทศบาลน่าอ้อยังมีมีคัคเทศก์ท้องถิ่นอีกด้วย (สัมภาษณ์คนที่ 2, สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์คนที่ 4, สัมภาษณ์คนที่ 5, สัมภาษณ์คนที่ 6, สัมภาษณ์คนที่ 7, สัมภาษณ์คนที่ 8, สัมภาษณ์คนที่ 9, และสัมภาษณ์คนที่ 10) และมีความคิดเห็นที่แตกต่างคือ ยังไม่เห็นศูนย์บริการข้อมูลเป็นหลักเป็นแหล่ง (สัมภาษณ์คนที่ 1 และสัมภาษณ์คนที่ 11)

2.4 ด้านการปฐมพยาบาล ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ด้านการปฐมพยาบาลของลานวัฒนธรรมน่าอ้อ มีประเด็นสอดคล้องกับข้อมูลดังกล่าวดังนี้

ในส่วนของการปฐมพยาบาล ทางเทศบาลน่าอ้อมีจุดรองรับเรื่องการพยาบาลมีการเตรียมความพร้อมอย่างเป็นระบบอย่างครบครัน มีรพพยาบาลกู้ชีพของตำบล มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพของตำบล มีคลินิกภายในหมู่บ้านและมีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่คอยตรวจบริการชาวบ้าน และยังมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ โรงพยาบาลเลย กุ๊ยก๊วยสว่างศรีธรรม ที่ให้ความร่วมมือดูแลเรื่องการปฐมพยาบาลในแหล่งท่องเที่ยวและคนในชุมชนเทศบาลน่าอ้อ (สัมภาษณ์ทั้ง 11 คน)

2.5 ด้านการรักษาความปลอดภัย ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ด้านรักษาความปลอดภัยของลานวัฒนธรรมน่าอ้อ มีประเด็นสอดคล้องกับข้อมูลดังกล่าว ดังนี้

ในด้านของความปลอดภัยมีความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์คือ มีการจัดการด้านความปลอดภัยเป็นอย่างดีโดยได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ อปพร.หมู่บ้าน เจ้าหน้าที่หมู่บ้าน สารวัตรทหารและกุ๊ยก๊วยสว่างศรีธรรมและมีศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของหมู่บ้านที่พร้อมให้บริการและให้ความช่วยเหลือ กรณีเกิดเหตุฉุกเฉินในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวและในชุมชน ปัจจุบันมีการตั้งเวรป้อมยามอยู่บริเวณปากทางเข้าหมู่บ้านเพื่อรับเรื่องร้องทุกข์จากชาวบ้านและคอยตระเวนตรวจสอบความปลอดภัยอยู่ตลอดเวลา (สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์คนที่ 5, สัมภาษณ์คนที่ 6, สัมภาษณ์คนที่ 7, สัมภาษณ์คนที่ 8, สัมภาษณ์คนที่ 9 และสัมภาษณ์คนที่ 11) และมีความคิดเห็นที่แตกต่างในด้านของการรักษาความปลอดภัย มีความคิดเห็นว่าการความปลอดภัยยังมีไม่มากพอ ยังมีการทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่นอยู่เป็นประจำ ซึ่งเจ้าหน้าที่ยังดูแลไม่ความเข้มงวดในเรื่องนี้อย่างจริงจัง (สัมภาษณ์คนที่ 2, สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์คนที่ 4 และสัมภาษณ์คนที่ 10)

3. ด้านความสามารถในการเข้าถึง

องค์ประกอบผลิตภัณฑ์ด้านความสามารถในการเข้าถึงในที่นี้ ได้แก่ ความสามารถในการเข้าถึงลานวัฒนธรรมน่าอ้อ เส้นทาง ป้ายบอกทาง สัญลักษณ์ รวมไปถึงการคมนาคมขนส่งต่างๆ สามารถแบ่งเป็นองค์ประกอบด้านความสามารถในการเข้าถึง ได้ดังนี้

3.1 ป้ายบอกทาง สัญลักษณ์ ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ด้านป้ายบอกทาง สัญลักษณ์ มีความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์มีประเด็นสอดคล้องกับข้อมูลดังกล่าวคือ มีการสร้างป้ายบอกทางทั่วทุกจุดตามบริเวณปากทางเข้าหมู่บ้าน บริเวณถนนเส้นหลัก และภายในแหล่งท่องเที่ยว มีติดบอกไว้อย่างชัดเจน (สัมภาษณ์คนที่ 2, สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์คนที่ 4, สัมภาษณ์คนที่ 5, สัมภาษณ์คนที่ 6, สัมภาษณ์คนที่ 7, สัมภาษณ์คนที่ 8 และสัมภาษณ์คนที่ 11) และมีความคิดเห็นที่แตกต่างที่ได้รับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ว่า มีป้ายบอกทางไม่ค่อยชัดเจนและตรงบริเวณลานวัฒนธรรมแทบไม่มีป้ายให้ข้อมูลการเดินทาง ควรมีการปรับปรุงเรื่องป้ายและสัญลักษณ์ให้เพิ่มมากขึ้น (สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์คนที่ 9 และสัมภาษณ์คนที่ 11) ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ นิพล เชื้อเมืองพาน และคณะ (2561) ที่กล่าวว่าแหล่งท่องเที่ยวควรมีป้ายบอกทาง และป้ายข้อมูลที่ชัดเจน

3.2 เส้นทาง การเข้าถึง ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ด้านเส้นทาง การเข้าถึงลานวัฒนธรรมน่าอ้อมีความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ มีประเด็นสอดคล้องกับข้อมูลดังกล่าวนี้คือ เส้นทาง การเข้าถึงนั้นมีความสะดวกสบาย การสัญจรเป็นไปด้วยดี ไม่ค่อยมีอุบัติเหตุ การจราจรไม่ติดขัด มีการประดับไฟและให้แสงสว่างตลอดทาง เพื่อให้ความรู้สึกลปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว เวลาเดินทางในกลางคืนก็จะมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น แหล่งท่องเที่ยวลานวัฒนธรรมน่าอ้อเข้าถึงง่าย เพราะไม่ห่างไกลจากถนนเส้นหลักของจังหวัด แต่ถนนเข้าสู่ลานวัฒนธรรมน่าอ้อจะมีลักษณะแคบไม่กว้างขวาง ถ้าหากมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ถนนรองรับยานพาหนะขนาดใหญ่ได้ยาก ควรที่จะปรับปรุงและทำการขยายเส้นทางเพื่อความสะดวกมากขึ้น (สัมภาษณ์ทั้ง 11 คน)

3.3 การขนส่งสาธารณะ ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ด้านการขนส่งสาธารณะที่เข้าถึงลานวัฒนธรรมนาอ้อมมีความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่ประเด็นสอดคล้องกับข้อมูลดังกล่าวนี้คือการขนส่งสาธารณะมรดกประจำทางของหมู่บ้านที่เรียกว่ารถนาอ้อมคอยวิ่งให้บริการอยู่ตลอดโดยรอบบริเวณหมู่บ้านนาอ้อมและรอบเมือง และยังมีการเลย-เขียงคานผ่านเส้นทางดังกล่าว ซึ่งเป็นรถที่ให้บริการสาธารณะ อีกทั้งเมื่อมีคณะทัวร์มาท่องเที่ยว จะมีรถรับ-ส่งไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ที่ทางเทศบาลได้จัดเตรียมไว้ เพราะนักท่องเที่ยวส่วนมากที่มาท่องเที่ยวหรือศึกษาดูงานที่เทศบาลก็จะติดต่อมาที่เทศบาลก่อน และทางเทศบาลก็ได้จัดเตรียมความพร้อมเพื่อต้อนรับ (สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์คนที่ 4, สัมภาษณ์คนที่ 5, สัมภาษณ์คนที่ 6, สัมภาษณ์คนที่ 7, สัมภาษณ์คนที่ 8 และสัมภาษณ์คนที่ 9) และมีความคิดเห็นที่แตกต่างซึ่งได้รับข้อมูลจากการสัมภาษณ์คือ รถโดยสารสาธารณะผ่านแค่ถนนเส้นนอกเส้นหลักซึ่งเข้าไปไม่ถึงลานวัฒนธรรมนาอ้อมโดยตรง เพียงแค่จอดหน้าทางเข้าและต้องเดินเข้าไปยังลานวัฒนธรรม (สัมภาษณ์คนที่ 2, สัมภาษณ์คนที่ 10, และสัมภาษณ์คนที่ 11)

4. ด้านกิจกรรม

องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมในที่นี่ ได้แก่ กิจกรรมที่ดำเนินภายในลานวัฒนธรรมนาอ้อม โดยทางชุมชนและหน่วยงานมีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันและสร้างกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดขึ้นภายในลานวัฒนธรรมนาอ้อม ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้านกิจกรรมมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับประเด็นดังกล่าวซึ่งมีข้อมูล ดังนี้ ความคิดเห็นด้านกิจกรรมพบว่าอยากให้มีการเพิ่มกิจกรรมด้านวิถีชีวิตของคนในชุมชน นำเสนอด้านความเป็นอยู่ อาหารการกิน การใช้ชีวิต ภาษาท้องถิ่น การแต่งกายพื้นเมือง มาเผยแพร่ในลานกิจกรรมเป็นประจำไม่ใช่ว่าแค่ช่วงเทศกาลบุญข้าวเจ้า และมีความคิดเห็นให้ตั้งจ้างมหรสพ หมอลำ จากธุรกิจด้านนอก เพื่อป้องกันรายได้ที่จะสูญเสียไปกับคนนอกที่ไม่ใช่คนในชุมชน ควรมีการจัดตั้งชมรมพอรำ การแสดงของหมู่บ้านไว้ เพื่อทำให้เป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้าน เพื่อจะให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนนาอ้อมอย่างแท้จริง (สัมภาษณ์ทั้ง 11 คน)

5. ด้านที่พัก

องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ทางด้านที่พักในที่นี่ ได้แก่ ที่พักที่มีไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังลานวัฒนธรรมนาอ้อม ซึ่งการบริการด้านที่พักได้รับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่สอดคล้องกับประเด็นดังกล่าว ดังนี้ ในส่วนของที่พักหมู่บ้านนาอ้อมมีชมรมบ้านพักโฮมสเตย์ที่เป็นบ้านไม้โบราณ เพราะส่วนใหญ่อะไรที่พักในบ้านนาอ้อมจะเป็นแบบโฮมสเตย์ ซึ่งจะเข้าพักได้ประมาณหลังละ 4-5 คน โดยนักท่องเที่ยวที่จะมาพักโฮมสเตย์จะต้องมาติดต่อกับทางเทศบาลหรือเดินไปที่บ้านพักโดยตรง ซึ่งเป็นการสร้างรายได้ให้กับเจ้าของบ้าน นอกจากบ้านพักที่ทางเทศบาลได้จัดเตรียมไว้รองรับนักท่องเที่ยวแล้ว บริเวณบ้านนาอ้อมยังมีทั้งโรงแรมและรีสอร์ทที่มีไว้คอยให้บริการ สรุปโดยรวมด้านที่พักมีความพร้อมเป็นอย่างดีในการรับมือกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยี่ยมเยือนหมู่บ้านนาอ้อม (สัมภาษณ์ทั้ง 11 คน)

6. ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ในส่วนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ พบว่าชาวบ้านในชุมชนอยากให้มีการพัฒนาลานวัฒนธรรมนาอ้อม เพื่ออยากพัฒนาให้มีนักท่องเที่ยวหลั่งไหลเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนและเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับชุมชน อยากให้ทางเทศบาลและทางจังหวัดมีส่วนผลักดันในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้มากกว่านี้ เพิ่มไฟประดับในลานวัฒนธรรมให้สว่างมากกว่าขึ้น เพราะอยากให้ชุมชนเกิดรายได้ และต้องการนำเสนอสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนออกสู่สายตานักท่องเที่ยว (สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์คนที่ 2, สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์คนที่ 4, สัมภาษณ์คนที่ 5, และสัมภาษณ์คนที่ 9)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ทางหน่วยงานภาครัฐและส่วนที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนในการช่วยสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์และผลักดันแหล่งท่องเที่ยว
2. หน่วยงานในชุมชนควรมีการจัดอบรมแก่คนในชุมชน ปลูกฝังจิตสำนึกรักบ้านเกิดให้แก่คนในชุมชน
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำเอาแผนแนวทางการใช้ประโยชน์นี้ นำไปพัฒนาและปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้เป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว โดยการนำเอาแผนที่นำเสนอไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรมีการสร้างลานวัฒนธรรมนาอ้อมให้ถูกใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าจากการนำเสนอแนวทางการพัฒนา เพื่อเพิ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว
2. การส่งเสริมให้คนในชุมชนรักและอนุรักษ์วัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของตำบลนาอ้อม
3. ควรมีการปลูกฝังแนวคิดให้ความรู้ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อนำเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์จากลานวัฒนธรรมนาอ้อและพัฒนาเพื่อให้มีทัศนียภาพและสภาพแวดล้อมที่สวยงามเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวสนใจมาท่องเที่ยว
2. ควรมีการศึกษาแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาลานวัฒนธรรมนาอ้อ เพื่อให้เป็นสถานที่ที่สามารถนำพานักท่องเที่ยวเข้ามาสู่ชุมชนได้
3. ควรมีการศึกษาวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นนาอ้อ เพื่อดึงอัตลักษณ์ของชุมชนออกมาเผยแพร่สู่สายตานักท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แสงลี้มสุวรรณ และ ศรัณยา แสงลี้มสุวรรณ. (2555). การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน. **วารสารนักบริหาร**. 32(4), 139-146.
- ไทยโรจน์ พวงมณี. (2559). การศึกษากระบวนการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ชุมชนท้องถิ่นสู่การเป็นพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงศิลปะและวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. **วารสารงานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย**. 11(36), 22-33.
- นิพล เชื้อเมืองพาน, นีออน ศรีสมยง, ธนธร วชิรขจร, ใจนุช ประยูรชาติ และชินการ สมะลาภา. (2561). การศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนแหล่งน้ำพุร้อนหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติ UTCC Academic Day ครั้งที่ 2**. (หน้า 1250-1264). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- วารชต์ มัชยมบุรุษ. (2556) การตลาดการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่. **วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย**. 8(2), 48-61.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2559). **เว็บไซต์ดังระดับโลกชวนนักท่องเที่ยว จ.เลย เป็นอันดับ 6 ของโลก**. <<https://mgronline.com/local/detail/9590000000831>> (สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2559).